



Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Clemens Kraft AS
Fridtjof Nansens plass 6
0160 OSLO

Vår dato: 02.06.2015
Vår ref.: 201001649-3
Arkiv: 312
Deres dato: 26.03.2010
Deres ref.:

Saksbehandler:
Dag Kjelleevold

Clemens Kraft AS -avslag på søknaden om tillatelse til bygging av Resa kraftverk i Meldal kommune

Vi viser til deres søknad datert 26.03.2010 om tillatelse til bygging av Resa kraftverk.

NVE mener at tiltaket kommer i konflikt med beskyttelsesregimet i et nasjonalt laksevassdrag.

Sammen med at omsøkt tiltak vil berøre en kartlagt bekkekløft med nasjonal verdi (A) ved omsøkt bortføring av vann, er ulempene ved tiltaket større enn fordelene og dermed er ikke kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. Det gis dermed ikke konsesjon til å bygge Resa kraftverk.

På grunn av beskyttelsen som gjelder i et nasjonalt laksevassdrag og at en stor del av verdien til bekkekløfta er knyttet til vassdragets urørthet mener NVE at det er lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer i tiltaket.

Om søker

Søker for Resa kraftverk er Clemens Kraft AS.

Søknaden

Det søkes om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Resa kraftverk i Meldal kommune i Sør-Trøndelag. Kraftverket er planlagt plassert i elva Resa.

Utbyggingen er planlagt med en ca. 4 meter høy betong gravitasjonsdam, som plasseres mellom samløpet med Svartbekken og brua. Fra inntaket bores det tunnel i en lengde av ca 860 meter før det legges nedgravd rør de siste 160 meterne før kraftstasjonen. Som et alternativ dersom det ikke er gjennomførbart med boring blir det 1150 m nedgravd rør med diameter 1500 mm ned til kraftstasjonen. Det er planlagt slipping av minstevannføring med 300 l/s sommer og 130 l/s resten av året.

Fisk og ferskvannsbiologi

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Resa er sidevassdrag til Orkla som er nasjonalt laksevassdrag. Resa er en av de viktigste sideelvene for produksjon av laks og sjøaure. Oppstrøms vandringshinderet ved Stoin er det også en del innlands aure.

På de nederste 400 meterne av den planlagt utbygde strekningen gyter laks og sjøaure.

Biologisk mangfold

Det er registrert en bekkekløft som er nasjonalt verdifull (5) i tiltaksområdet. Flere rødlistede arter er registrert i influensområdet til tiltaket, der tre har truethetskategori "sårbar" (VU). Lokaliteten inneholder taiganål (VU), gråsobeger (VU), langnål (NT), hvithodenål (NT), kystdoggnål (NT), rustdoggnål (NT), pelsblæremose (VU) og alm (NT). I konsekvensutredningen for biologisk mangfold står det at skogen er relativt gammel og rik på gamle trær og død ved av forskjellig kvalitet. Sideravinene nevnes også som viktige tilleggskvaliteter. Bekkekløften i Resa har på bakgrunn av dette fått verdi 5, nasjonalt verdifull.

Lokaliteten er også verdisatt til en svært viktig (A) naturtype som bekkekløft i konsekvensutredningen for biologisk mangfold.

Høring

Saksbehandling av søknader etter vannressursloven er gitt i lovens kap. 3. I henhold til vannressursloven § 24 2. ledd, bokstav c, kan NVE unnlate kunngjøring dersom det er klart at en søknad må avslås. NVE har vurdert søknaden etter denne bestemmelsen, og saken har følgelig ikke vært på høring.

NVEs vurdering

Ifølge Miljødirektoratets lakseregister er den anadrome strekningen i Orkla på totalt 95 km. Samlet anadrom strekning for sideelva Resa 8 km. Den anadrome strekningen strekker seg 400 meter opp på planlagt utbygd strekning.

Orkla har de senere årene vært blant landets beste laksevassdrag i.flg. NINA (Lakseelver i Trondheimsfjorden 2010).

Tiltaksområdet ligger i et nasjonalt laksevassdrag og renner ut i en nasjonal laksefjord. Beskyttelsesregimet for nasjonale laksevassdrag skal *«sikre at det ikke gjennomføres nye tiltak som kan være til nevneverdig skade for laksen»*. Det står videre at summen av endringer av ulike vassdragstiltak over tid ikke skal medføre økt, men snarere redusert risiko for villaksen. Tiltak skal ikke gjennomføres hvis de *«fører til endring av naturlig vannføring, vanntemperatur, vannkvalitet eller vandringsforhold på lakseførende strekning som er av nevneverdig negativ betydning for laksen»*.

Den miljøfaglige rapporten som er vedlagt søknaden inneholder konsekvensutredning for biologisk mangfold. Rapporten gir, sammen med informasjon fra Lakseregisteret og Naturbase, et godt grunnlag for å vurdere virkningene av tiltaket. NVE vurderer at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig etter naturmangfoldloven § 8.

NVE vektlegger at det planlagte kraftverket vil komme i konflikt med vassdragets status som et nasjonalt laksevassdrag. Tiltaket vil føre til betydelig endring av naturlig vannføring på øvre del av anadrom strekning, noe som er av negativ betydning for laksebestanden i et nasjonalt laksevassdrag. Laksen vil få redusert gyte- og oppvekstmuligheter i Resa. Tiltaket vil derfor være konfliktfylt med tanke på de retningslinjer som gjelder for forvaltning av nasjonale laksevassdrag, jf. St.prp. nr 32 (2006-2007). Etter NVEs vurdering må det legges til grunn i den videre vurderingen av konsesjonsspørsmålet at tiltaket kan ha vesentlige virkninger for laks også vurdert i et fremtidig perspektiv, og at hensynet til vassdraget sin status som nasjonalt laksevassdrag må tillegges stor vekt. På grunn av tiltakets plassering er det, etter NVEs vurdering, lite sannsynlig at konfliktene kan løses med endring av tiltaket.

Det er i tillegg registrert en nasjonalt verdifull bekkekløft (5). Biofokus gjennomførte i forbindelse med kartlegging av bekkekløfter i regi av Direktoratet for naturforvaltning i 2007 (Klepsland & Abel 2008), en kartlegging av en bekkekløft i Resa. Biofokus har gitt bekkekløften i Resa verdi 5, nasjonalt verdifull.

Bekkekløftprosjektet ble gjennomført i perioden 2007-2010. 625 bekkekløfter i 14 fylker ble gitt karakter fra 0 (uten registrerte naturverdier) til 6 (nasjonalt verdifulle og svært viktige).

I konsekvensutredningen for biologisk mangfold er bekkeløfta kartlagt som naturtypen bekkekløft. Den har får verdien svært viktig (A).

Biologisk mangfoldrapporten, utarbeidet i forbindelse med søknaden, vurderer konsekvensene som middels negativ for rødlistearter og liten negativ for terrestrisk miljø. NVE mener rapporten ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til de registrerte verdiene i konsekvensvurderingene. Bortføring av vann i form av redusert vannføring vil redusere fuktighetsforholdene i kløfta og dermed påvirke lokaliteten negativt.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1.7.2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven § 7 legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om Resa kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4-5 samt §§ 8 og 9.

§ 4 Forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer

Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig.

Resa er undersøkt i bekkekløftprosjektet og er vurdert til nasjonalt verdifull (5). I søknaden skrives det følgende om området: *«Tiltaket berører vestlige del av naturtypen bekkekløft med nasjonal verdi (A) i form av redusert vannføring og dermed reduserte fuktighetsforhold (dette gjelder spesielt for fossene sør for Stoin), noe som igjen er negativt for bekkekløften som helhet fordi fossene i denne naturtypen er begrenset til dette området.»*

NVE mener de inngrepene tiltakene medfører vil føre til stor negativ konsekvens for bekkekløftlokaliteten, og dermed komme i konflikt med naturmangfoldloven § 4.

§ 5. Forvaltningsmål for arter

Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

Etter NVEs vurdering vil en kraftutbygging på anadrom strekning i Resa påvirke sjørret og laks negativt. Det er fare for at både laks og sjørret vil kunne få bestandsreduksjoner eller forsvinne helt i tiltaksområdet ved utbygging av Resa kraftverk. NVE mener det ikke er mulig å redusere de negative konsekvensene tilstrekkelig gjennom avbøtende tiltak for sjørret og laks, uten at bestandene blir påvirket. Tiltaket er dermed ikke forenlig med langsiktig ivaretagelse av anadrom fisk i vassdraget.

På grunn av at tiltaket er vurdert å ha middels til stor negativ konsekvens for anadrom fisk, vurderer NVE at prinsippet i naturmangfoldloven § 5 første ledd vanskelig kan ivaretas ved en utbygging av Resa

kraftverk. NVE finner heller ikke at andre viktige samfunnsinteresser veier opp for de negative konsekvensene i tilstrekkelig grad, jf. nml. § 14 første ledd.

Bekkekløftlokaliteten inneholder en rekke rødlistede arter. I forbindelse med karlegging av bekkekløfter i regi av Direktoratet for naturforvaltning ble det registrert bl.a. tre sårbare arter (VU), taiganål, gråsobeger og pelsblæremose. Klepsland & og Abel (2008) beskriver skogen som gammel og relativt rik på gamle trær og død ved av forskjellig kvalitet.

NVE mener de tekniske inngrepene og fraføring av vann i Resa vil påvirke viktige leveområder for sjeldne eller truede arter. Tiltakene vil etter vårt syn kunne være i konflikt med forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 5.

§§ 8 og 9 Kunnskapsgrunnlaget og føre-var-prinsippet

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

NVE mener det ikke er tvil om laksens og sjørretens bruk av Resa også oppstrøms planlagt inntak. Dette begrunnes i informasjon fra miljørapporten som følger søknaden. NVE legger til grunn at det ved en utbygging i Resa kraftverk vil foreligge en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Vi legger også til grunn at vi vet nok om fiskens bruk av vassdraget, og verdien vassdraget har for fisk, til å kunne fatte et vedtak i saken. Et vedtak vil derfor ikke være i konflikt med naturmangfoldloven §§ 8 og 9.

Vi viser også til Olje og energidepartementets retningslinjer for små vannkraftverk hvor det står at

«Tiltak som kommer i konflikt med arter som er «kritisk truet» eller «sterkt truet», eller naturtyper som Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre nasjonal oppfyllelse av internasjonale avtaler kan ikke påregne å få konsesjon.»

Det omsøkte prosjektet vil etter NVEs syn være i strid med retningslinjene da bekkekløfter er en naturtype Norge har et internasjonalt ansvar for.

NVEs konklusjon

NVE mener at tiltaket kommer i konflikt med beskyttelsesregimet i et nasjonalt laksevassdrag.

Sammen med at omsøkt tiltak vil berøre en kartlagt bekkekløft med nasjonal verdi (A) ved omsøkt bortføring av vann, er ulempene ved tiltaket større enn fordelene og dermed er ikke kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. Det gis dermed ikke konsesjon til å bygge Resa kraftverk.

På grunn av beskyttelsen som gjelder i nasjonale laksevassdrag og at en stor del av verdien til bekkekløfta er knyttet til dens urørthet og uregulerte vassdrag mener NVE at det er lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer i tiltaket.

NVE har ikke vurdert tiltakets konfliktgrad i forhold til andre allmenne interesser. Vurderingene knyttet til laks i et nasjonalt laksevassdrag og en bekkekløft med nasjonal verdi er alene nok til å konkludere med at det ikke kan gis konsesjon til Resa kraftverk.

Søknad av 26.03.2010 om konsesjon til bygging av Resa kraftverk avslås, jf vannressursloven § 23, jf §§ 8 og 25.

Klageadgang

NVEs vedtak om å avslutte saksbehandlingen er et enkeltvedtak som kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra underretningen er kommet frem til parten, jf. forvaltningsloven kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til OED og sendes gjennom NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi: